

ДЕЙНОСТ НА КУЛТУРНИТЕ ИНСТИТУЦИИ В ОБЛАСТ ПЛЕВЕН ПРЕЗ 2020 ГОДИНА

Развитието и насърчаването на културата, най-вече в областта на опазване културното наследство и стимулиране на иновативни политики в тази посока, е от съществено значение за поддържането на добра и динамична жизнена среда. Статистическите изследвания на НСИ осигуряват информация за дейността на културните институции в страната. Основните показатели и обхвата на изследванията са в съответствие с методологическите изисквания на ЮНЕСКО.

През 2020 г. дейността на културните институции беше ограничена поради въведените противоепидемични мерки на територията на Република България.

Културни институции

В обхвата на културните институции се включват музеите, театрите и музикалните колективи (сценичните изкуства) и библиотеките.

1. Музеи

Към 31.12.2020 г. на територията на област Плевен функционират 4 професионално действащи музея, регистрирани съгласно Закона за културното наследство.

Движимите културни ценности в тях са национално богатство и представляват част от Националния музеен фонд. Музейните експозиции в областта включват 406.2 хил. фондови единици, които представляват 5.4% от общия брой на експонатите, в този вид културни институции в страната. През годината в музеите от областта са постъпили 0.3 хил. нови фондови единици, от които 84.5% са от направени през 2020 г. дарения. По брой на изложените в музеите експонати областта заема 3-то място в страната. Новите информационни технологии навлизат активно и в музеите в област Плевен, създавайки възможности за по-добър и широк достъп до културното наследство. Те следват пътя на цифровизацията и улесняват комуникацията с посетителите. Броят на цифровизираните фондови единици през 2020 г. е близо 7.3 хиляди и спрямо предходната година се повишават.

През 2020 г. броят на посещенията в музеите в област Плевен намаляват с 59.8% спрямо предходната година и достига 81.0 хиляди. Чуждите граждани, посетили през 2020 г. четирите музея на територията на областта, са 3 хил. или 3.7% от общия брой на посетителите, при относителен дял за страната – 10.4%. В сравнение с предходната година делът на чуждестранните гости намалява с 86%. Приблизително всяко трето лице, проявило интерес към музейните експозиции през 2020 г, е посетител в дните за свободен вход. За годината средно на един музей в област Плевен се падат 20.3 хил. посещения при 67.3 хил. през 2019 година. Средното равнище на показателя за страната е 12.3 хил. посещения на музей.

През 2020 г. изнесените пред посетителите в музеите беседи са 2.2 хил., уредени са 18 самостоятелни и 9 съвместни изложби. Активността на музейните служители включва и други организирани прояви – на територията на музеите са организирани 12 обсъждания на книги, осъществени са 15 видео прожекции, 14 концерта и 2 конкурса.

Персоналът в музеите, функциониращи в област Плевен през 2020 наброява 110 души или 3.3% от общия брой за страната. В сравнение с 2019 г. броят на заетите се увеличава с 10.9%.

2. Театри

През 2020 г. на територията на област Плевен, са организирани общо 147 представления, които са посетени от 10.4 хил. зрители. В сравнение с 2019 г. броят на представленията намалява с 62.1%, а този на посетителите с 83.0%. Средният брой посетители на едно представление в Плевенските театри е 71 души при средно 109 за страната. През 2019 г. равнището на показателя за страната е било 158, а картината за областта е била по-благоприятна: средно 157 души на едно представление. Броят на посетителите за 2020 г. е 10.4 хил. при 61.0 хил. за предходната година. Значително по-голям интерес зрителите проявяват към представленията по произведения на български автори: средната посещаемост на едно представление е 90 души, а по творби на чужди автори има по-малко посетители на спектакли – 51 посетители. През 2019 г. посещаемостта при представления на чужди автори е била 102, а при български творци – 201 посетители. В национален мащаб през 2020 г. средната посещаемост на едно представление по чуждестранни автори е 126 души, докато при българските е 93 души.

Общият брой на постановките за 2020 г. е 23. Постановките от чужди автори – 12, а тези на български – 11. През 2019 г. общо постановките са били с една повече – 24.

През 2020 г. в област Плевен развиват дейност 3 музикални колектива. В сравнение с предходната година представленията на тези колективи намаляват с 67.3%, посещенията също намаляват с 51.5%.

3. Библиотеки

През 2020 г. в област Плевен функционират 2 библиотеки с библиотечен фонд над 200 хил. библиотечни документа: книги, продължаващи издания - вестници, списания, бюлетини и други. Библиотечният фонд в област Плевен през 2020 г. се състои от 714.4 хил. библиотечни документа, като 86.6% (618.9 хил.) е зает от книги. Регистрираните читатели са 2 249, което е с 44.3% по-малко в сравнение с предходната година. Посещенията в библиотеките намаляват с 39.2% и достигат 44.5 хиляди през 2020 година. Намалява се заетият библиотечен фонд средно на един читател от 35 броя през 2019 г. на 30 броя през 2020 година.

4. Радиопрограмна дейност

През 2020 г. в област Плевен функционира 1 радиооператор, който е излъчил 167 часа радиопредавания.

5. Кина

В края на 2020 г. кината в област Плевен са 2, а киноекраните - 5.

В края на 2020 г. в област Плевен кинопрожекциите и посещенията регистрират спад от 68.1% и 79.6% в сравнение с предходната година. През 2020 г. са прожектирани 111 филма, които според националността им се разпределят, както следва: 69 - американски, 18 – български, 16 – европейски и други - 8.

Методологични бележки

Информация за дейността на **музеите** се получава в резултат на регулярно провеждано годишно наблюдение. Тяхната дейност се характеризира чрез: музейните фондови единици, посетителите; културно-просветната работа; персонала; приходите и разходите и материално-техническата база. Броят на музеите е в съответствие със Закона за културното наследство (обн., ДВ, бр. 19 от 13 март 2009 г.).

Дейността на **сценичните изкуства** е предмет на отделно годишно изследване. Единици на наблюдение са театрите, оперите, оперетите, цирковете, музикалните колективи, дружества и сдружения, които са организирали и провели рецитали и концерти (естрадни, фолклорни, симфонични, камерни, хорови, на духови оркестри, смесени и други). Тяхната дейност обхваща следните основни характеристики: сцените, местата, представленията, посетителите, постановките по националност на автора, в т.ч. нови постановки.

Предмет на годишно статистическо наблюдение е и дейността на **библиотеките** с библиотечен фонд над 200 хиляди единици. Тяхната дейност обхваща следните основни характеристики: библиотечен фонд (книги, продължаващи издания и други библиотечни документи), читатели, посещения, зает библиотечен фонд, персонал, приходи и разходи, компютри, площ на библиотеките.

Дейността на **кината** се обхваща чрез следните основни характеристики: места, екрани, прожекции, зрители. Не се наблюдават киноklubовете и подвижните кина.

Дейността на радио- и телевизионните оператори се обхваща чрез следните основни характеристики: предавания по функция в часове, приходи и разходи.

Повече информация и данни от изследванията в областта на културата могат да се намерят на сайта на НСИ (<http://www.nsi.bg/bg/node/3552/>) и в Информационна система ИНФОСТАТ на НСИ (https://infostat.nsi.bg/infostat/pages/module.jsf?x_2=36).